

Conferència **“Acció de Govern a les comarques de Girona: complint amb el present, afrontant el futur”**

Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona, 15 de juliol de 2010

HC ASC, President de la Cambra de Comerç, Directora General de Comunicació, autoritats, amics i amigues,

Bona tarda a tots i a totes,

Vull començar agraint a la Cambra de Comerç i al Parc Científic i Tecnològic de la UDG per haver-nos acollit en aquest acte d'avui. Felicito especialment també els membres de la Cambra, amb el seu president al capdavant, per la seva recent elecció o reelecció. I aprofito per agrair la bona capacitat d'entesa que hem trobat sempre amb la Cambra en totes les iniciatives compartides amb la Generalitat en benefici de l'economia i de l'empresa de les nostres comarques.

A pocs mesos del final d'aquest mandat, però encara amb una certa distància de la campanya electora, i en què sovint es tendeix a la simplificació dels missatges i per tant es fa més complicada la reflexió serena, creiem que és un bon moment per fer un balanç de l'impacte de l'acció del Govern de la Generalitat a les comarques de Girona durant aquests anys. No entenc aquest balanç com un llistat fred d'actuacions i xifres, sinó que avui i aquí m'agradaria emmarcar la feina feta en la seva significació històrica, en els seus objectius estratègics i en les oportunitats de futur generades per Girona.

Es tracta de compartir doncs amb tots vostès una reflexió més enllà del titular fàcil i de l'argumentari partidista, sobre els resultats d'una etapa per part de qui l'ha viscuda i la viu des de l'honor de representar el Govern de Catalunya a casa nostra.

Sóc conscient que, en aquests moments, ciutadans i mitjans de comunicació són més receptius a les grans gesticulacions i posicionaments que no pas a les

polítiques públiques del dia a dia. Però si bé és important denunciar la injustícia d'una sentència del Tribunal Constitucional i reivindicar els nostres drets nacionals, tal com vam fer a Barcelona en la històrica manifestació de dissabte passat, també és cert que els responsables de govern, en exercici d'un principi bàsic de transparència, també hem d'explicar la feina feta per exemple en matèria d'inversions, de serveis a la ciutadania o de dinamització de l'economia, malgrat tot això no tingui l'èpica, aparentment, dels grans debats de país que ocupen tantes portades aquests dies.

Començo evidenciant que els Governos anteriors havien fet molta i bona feina a la nostra demarcació. Una feina voluntariosa però que patí sovint la manca d'horitzons clars i compartits amb la resta d'actors socials, polítics i econòmics, i que no acabà de resoldre els grans dèficits estratègics de les nostres comarques. A tot això cal afegir-hi la manca d'inversió històrica a casa nostra per part de successius governs, bàsicament estatals. Davant aquesta situació, ja el govern del president Maragall va tenir clar que calia planificar bé el futur, prioritzar la resolució dels reptes estratègics i incrementar les inversions al territori. I així com el mandat 2003-2006 es caracteritzà per una intensa tasca de concertació i planificació sectorial i territorial, l'actual mandat ha culminat aquesta tasca, però el Govern bàsicament ja ha pogut dedicar-se a executar moltes de les actuacions que el país necessitava sobre la base d'una mirada llarga, defugint el *curt-terminisme*, gràcies a aquesta planificació.

....

En aquest sentit, una de les fites més importants de l'acció de govern d'aquests darrers anys ha estat la capacitat de concertar grans acords de país. Concertar-los amb tots els actors afectats, inclosos els partits de l'oposició. Aquest fet novedós, veritable pas endavant cap a la formulació de polítiques basades en dinàmiques d'estat, ens ha dotat de fulls de ruta estables en aquells àmbits més estratègics i que requereixen d'una àmplia implicació.

D'aquesta voluntat de construcció conjunta n'han derivat els diversos Pactes Nacionals: l'Acord estratègic per a la internacionalització i la competitivitat de

l'economia, revisat ara farà dos anys, els Pactes nacionals per l'Habitatge, per l'Educació, per la Immigració, per les Infraestructures, i per a la Recerca i la Innovació.

Aquesta capacitat de planificar no sols la trobem en els Pactes esmentats, sinó també en les pròpies dinàmiques del govern. Els exemples més importants són els diversos Plans Territorials (aquest abril ha finalitzat el període d'informació pública del PT de les Comarques Gironines), o el Pla de l'energia 2006-2015, entre d'altres. Precisament en l'àmbit de l'energia, no vull deixar de citar la nova reglamentació de les energies renovables i la definició, consensuada amb el territori, d'una Zona de Desenvolupament Prioritari d'energia eòlica a la nostra demarcació. Així, ara estem en condicions de superar el dèficit en generació eòlica a Girona, fent-ho amb respecte als paisatges que també són, recordem-ho, un actiu econòmic.

Els grans fulls de ruta econòmics i socials del país estan per tant traçats. I aquest treball ens ha estat molt útil per travessar la situació de crisi econòmica que encara estem vivint.

Hem pogut anar per feina i actuar davant la crisi malgrat la important davallada dels ingressos tributaris. Tenint present aquest fet vam acordar, en el seu moment, mesures d'estalvi i d'eficiència. Exemple clar d'aquesta voluntat és la recent posada en marxa de la nova seu de la Generalitat a Girona, projecte que, a part d'estalviar recursos públics, facilita enormement la relació entre la ciutadania i l'administració gràcies al model innovador d'Atenció Ciutadana que hi hem implementat.

...

Ens equivocariem i molt si afrontéssim la crisi únicament amb mesures de xoc, simplement reactives. Hem d'aprofitar l'oportunitat de treballar per un canvi de model, basat en la recerca i la innovació, en la competitivitat i la internacionalització de les empreses, creient que les comarques gironines han

de tenir un elevat índex d'obertura econòmica, com ja està passant amb sectors com el càrnic, que està incrementant les seves exportacions

Calia reforçar també la formació vinculada al treball, ja sigui a través de la Formació Professional, que a Girona ha vist augmentar la seva oferta, la seva demanda i també el seu prestigi en els darrers anys, o sigui a través de cursos ocupacionals per a aturats. També de vital importància és donar suport a l'emprenedoria, que ha de recuperar aquella imatge social on la persona emprenedora, imaginativa, constructiva,.. sigui un model a seguir.

En aquest sentit, crec que s'han demostrat efectives les mesures per reforçar l'ocupació o per ajudar les empreses. Només dir, en l'àmbit de l'ocupació, que a les comarques de Girona hem obert una nova oficina de Treball, hem posat en funcionament una xarxa de 17 orientadors laborals, hem treballat en la igualtat d'oportunitats, amb programes com Jo Directiva o el Fòrum Àgora. I en la línia del suport a les empreses constatar que, només l'any 2009, l'Institut Català de Finances va formalitzar operacions amb 76 empreses gironines per un import de més de 45 milions d'euros.

...

Tal com deia al principi, hem intentat afrontar decididament els grans reptes pendents de les nostres comarques. En molts casos es tracta de dèficits arrossegats de molt temps enrere i que en aquests moments s'han resolt o estan en curs de resoldre's. Per exemple, el transport públic per carretera. Fins fa cinc anys, la demarcació de Girona, amb un dels parcs mòbils més importants (825 vehicles per cada 1.000 habitants), no disposava de cap eina per pensar i millorar la mobilitat. Ara disposem d'un Pla Director de la Mobilitat i, sobretot, des de 2006, del Consorci del Transport Públic de l'àrea de Girona, l'ATM. Aquest consorci ha permès incrementar espectacularment els usuaris del transport: l'any 2006 es van transportar un total de 3,9 milions de viatgers, i hem acabat el 2009 amb 6,4 milions, un creixement del 65% en tres anys, gràcies a la feina d'integració tarifària i de coordinació de tots els operadors.

Un altre dels problemes que havíem d'atacar eren les amenaces a la cohesió d'alguns barris de la demarcació, zones amb evidents perills de degradació urbanística, econòmica i social. El Govern va crear en aquest sentit una potent eina de millora de barris. Els plans de barris, nascuts el 2004, han permès rehabilitar, transformar i estimular 20 barris de 19 municipis de les nostres comarques (els darrers, l'Escala i Blanes) amb un ajut de més de 76 milions i una inversió pública total de 152 milions. Ara, a més, quan el programa ha complert sis anys, inicia una nova etapa per tal d'arribar a pobles més petits.

D'altra banda, una demarcació com Girona en què el nombre de nouvinguts està per sobre de la mitjana del nostre entorn, ens planteja un altre dels grans reptes a treballar. En el treball per a la integració dels immigrants, sense defugir la complexitat que representa i pel qual no són necessaris ni discursos salvadors ni apocalíptics, el Govern s'ha dotat de dues eines indispensables: en primer lloc, el Pacte Nacional per la Immigració, un acord de 2008 signat pel Govern i els agents econòmics i socials amb l'objectiu de respondre les demandes que planteja la transformació demogràfica viscuda pel fet migratori i les seves conseqüències. I en segon lloc, la Llei d'acollida, que promou la mobilitat social dels nouvinguts i la reducció de la seva dependència amb els sistemes públics. A tot això cal afegir-hi la posada a disposició, per primera vegada a la història, d'un fons econòmic en favor d'ajuntaments i entitats amb projectes d'integració i cohesió.

Teníem a Girona, i al conjunt de Catalunya, molts deures a fer també en matèria de serveis a les persones: havíem de donar resposta a les dificultats per conciliar feina i família, a les situacions de persones dependents que només podien comptar amb l'ajut de l'entorn familiar i no disposàvem de suficients places residencials per determinats col·lectius. Bé, crec que si en algun àmbit es pot exemplificar l'acció d'aquests darrers quatre anys és en l'esforç per a garantir aquests serveis. No en faré una explicació detallada, però si destacaré tres aspectes molt concrets, fins no fa massa oblidats en les polítiques governamentals: en primer lloc, s'han creat a les comarques de Girona més de 6000 noves places de llars d'infants. En segon lloc s'han creat des de 2004, 980 places residencials i 287 diürnes per a la gent gran, o 111

places de llar residència per a persones amb discapacitat psíquica. Finalment, tenim més de 12.000 persones dependents a Girona rebent ja prestacions o serveis de la dependència. Malauradament, i en aquest camp més que en cap altre, ens agradaria disposar de més eines pressupostàries i anar molt més enllà. Però també és veritat que, gràcies a aquestes polítiques, moltes situacions que havien de resoldre's exclusivament dins el nucli familiar, ara s'atenen també, econòmicament o en forma de serveis, des de l'administració.

Deixeu-me afegir en aquest punt dels reptes estratègics afrontats pel Govern, un dels elements que té un paper clau en la millora competitiva de Girona: la innovació i la recerca. Podríem citar el centre IRTA de Monells, important actiu de l'economia innovadora gironina, que potencia la transferència tecnològica en un sector, com l'agroalimentari, molt important per nosaltres. En aquest mateix camp vull destacar també la creació de l'Institut de Recerca de l'Aigua (ICRA), situat en aquest Parc Científic, i que permet una recerca de qualitat d'abast internacional. L'objectiu és que el talent es quedi a les nostres comarques i que transformem la investigació en millores per a les nostres indústries. També aquí ens omple d'orgull haver pogut posar en marxa la Facultat de Medicina, llargament reivindicada. Una altra mancança resolta.

I, per últim, com a repte estratègic també afrontat, vull destacar l'esforç de promoció de les comarques de Girona vinculant-les als nostres principals actius. Tenim uns paisatges fantàstics, però faltava relligar-los a d'altres potencialitats, per exemple, la nostra història, la nostra gastronomia, els nostres productes agraris, el nostre patrimoni o fins i tot els nostres mites, i així ho hem fet en els programes d'acció en turisme. També en aquest sentit, la creació dels centres d'Acollida Turística (CAT), el primer ja inaugurat a Vilajuïga fa poques setmanes, representa un pas endavant en l'atenció al visitant. A Vilajuïga mostrarem la importància de les rutes de pelegrinatge, a Ripoll tot allò relacionat amb els orígens de Catalunya, i a Palafrugell, més endavant, el patrimoni culinari. El suport als nostres festivals de música, que s'exemplifica en la consideració de festival estratègic al de Torroella de Montgrí, dotant-lo per part del Govern d'estabilitat financera, també va en aquest sentit. Es tracta de

convertir la visita a les nostres terres en una experiència total i única pel turista, posant en valor la nostra identitat i el nostre patrimoni.

Si parlem de promoció del territori, cal que parlem també de l'aeroport i del Port de Palamós, com a potents portes d'entrada de visitants. Sense tenir-ne cap competència, el Govern, conjuntament amb la Diputació i també la Cambra de Comerç, ha impulsat la presència d'operadors en un aeroport que fins fa vuit anys servia, entre altres, per organitzar-hi quines. El 2002 l'aeroport va tenir 500.000 passatgers, i, en canvi durant el 2009, 5,2 milions, és a dir, ha multiplicat per 10 el nombre d'usuaris i s'ha convertit en el segon aeroport de Catalunya i un dels de més creixement a Europa. Ara, estem assolint pel Port de Palamós xifres equiparables en creixements. Consolidat com el segon port de Catalunya, ha passat de 12.000 passatgers, en escales de creuers, l'any 2006, a 33.000 l'any 2009, triplicant gairebé el seu nombre gràcies també a la construcció d'una nova terminal per part del Govern.

Els citats són només alguns exemples de com un cop detectades aquelles mancances més importants, hem aconseguit generar els recursos i les complicitats necessàries per tal de donar-hi resposta.

...

També podem afirmar sense cap mena de dubte que aquests anys han estat el període del major esforç inversor des de la recuperació de les institucions democràtiques. Hem apostat decididament per les infraestructures de major interès ciutadà i les que actuen com a dinamitzadores de l'activitat econòmica. Penso per exemple en l'esforç per donar suport als municipis. El Pla Únic d'Obres i Serveis (PUOSC) ha fet un salt espectacular. Si en el període 2000-2003 va atorgar als municipis gironins més de 52 milions d'euros, en el període següent (2004-2007) la xifra es va doblar fins als 100 milions i en l'actual hem aconseguit arribar als 133 milions. És una demostració de la importància que atorguem al món local i que humilment crec que, tot i les dificultats actuals, reconeixen els alcaldes i alcaldesses. Alcaldes i alcaldesses als quals, per cert, hem pogut dotar de retribucions per accedir a les seves funcions sense

perjudici econòmic. Un altre deute pendent que hem resolt exitosament: més de la meitat de municipis gironins s'hi ha acollit.

Si parlem d'inversió rècord, hem d'anotar clarament la dedicació esforçada a la xarxa viària. En aquest darrers anys s'han acabat 44 actuacions per valor de 617 milions i hi ha obres actualment en execució per valor de més de 1.000 M€. Vull mencionar el desdoblament de la C-17 en el tram Centelles – Ripoll, el de la C-31 a Castell – Platja d'Aro – Palamós, el de la C-35 entre Vidreres i Llagostera i el de l'Eix Transversal.

Hi ha un altre sector on les comarques gironines s'han posat al dia: el de les infraestructures de la justícia. El Govern, assumint les competències que li pertocquen, tot i que aquest àmbit no llueix massa, està construint la nova Audiència de Girona. I en aquests darrers anys ja s'han posat en funcionament l'edifici judicial a la Bisbal, el d'Olot, el de Ripoll i aviat, el de Santa Coloma, amb una inversió total de 33 milions. No vull deixar-me l'avanç que suposarà l'entrada en funcionament a principis del proper any la de nova presó Puig de les Basses de Figueres, preparada per acollir 750 interns i amb un pressupost de 108 milions euros. Destacar també les obres de reforma de 11 parcs de bombers gironins, i l'acord de construir tres noves comissaries de Mossos d'Esquadra (Salt, la Jonquera i nova seu de la Generalitat).

Inversió també en polítiques del cicle de l'aigua: Hem après de les situacions de sequera i hi hem donat resposta, millorant infraestructures i construint-ne de noves. I per primera vegada un govern ha reconegut formalment l'esforç de la conca del Ter, comproment-se al retorn progressiu del cabal del riu. Malgrat que fins fa pocs anys, poca gent parlava a casa nostra del retorn del cabal del Ter (potser amb l'excepció de l'enyorat Ferrer i Gironès), aquest Govern ha afrontat la injustícia històrica reclamada, ara sí, des de Girona, amb rigor i valentia. Des de 1966, el Ter ha garantit més que cap altre riu l'abastament d'aigua als milions de persones que viuen a les àrees de Girona, Barcelona i la Catalunya Central. I ara, gràcies a l'aposta per la dessalinització, l'ampliació de la planta de la Tordera, la posada en funcionament de la del Llobregat i també a moltes altres actuacions de millora, de noves captacions, d'estalvi i de

reutilització, es reduiran substancialment les aportacions d'aigua dels embassaments del Ter cap a Barcelona. També els nous regadius que estem executant al Baix Ter, contribuiran a l'estalvi del recurs hídic. Tot i així, a molts ens agradaria anar més lluny, però no deixa de ser cert que mai s'havia fet pel riu tant com en aquests darrers anys.

Podríem parlar també, per seguir amb les inversions, dels centenars de milions euros que destinats a construccions escolars o equipaments sanitaris, esportius i juvenils, per exemple, però no voldria cansar-vos amb més xifres.

...

Sí que volia dir però que la vegueria de Girona que estem construint amb totes aquestes polítiques no viu isolada. Forma part d'una realitat nacional, Catalunya. La nostra és una nació en construcció i Girona ha tingut i ha de continuar tenint un paper clau en el procés. En aquesta línia, hem impulsat l'Espai Català Transfronterer, conformat per les nostres comarques i les de la Catalunya Nord. Un espai superador de divisions històriques i carregat d'il·lusió i de potencial de futur, tant en l'àmbit cultural, com en l'econòmic.

Ens satisfà molt també l'èxit del Voluntariat per la Llengua, que només l'any 2009 va fer possible la constitució de prop de 1500 parelles lingüístiques, molt per sobre de les altres demarcacions catalanes. Així, moltes persones novingudes han tingut ocasió de conèixer la nostra llengua, cultura i realitat nacional. I gràcies al programa PROFIT hem extès l'ús del català al sector turístic i comercial. Vull destacar també les aules d'acollida que s'han implementat a la nostra demarcació i que han possibilitat un aterratge acompanyat als nous alumnes que ho requerien. I mai hem renunciat en l'àmbit de l'educació a portar a la pràctica el caràcter vehicular de la nostra llengua.

I a un nivell, si m'ho permeteu, més simbòlic, però no pas menys important, hem recuperat la figura del president a l'exili Josep Irla. L'únic president gironí de la Generalitat contemporània, sovint injustament oblidat, polític d'una fructífera trajectòria a casa nostra com a alcalde de Sant Feliu, empresari,

diputat o comissari delegat de Macià a Girona. La seva senzillesa, el seu humanisme, la seva lluita contra l'adversitat, constitueixen tot un referent d'actuació. Per això li hem dedicat l'espai més emblemàtic de la nova seu de la Generalitat, l'Auditori Irla, i hem institucionalitzat l'ofrena de l'11 de setembre al cementiri de Sant Feliu, com a acte central d'autoritats i de partits a la demarcació.

...

I vaig acabant. Hem afermat una nova manera de governar, la qual considera de cabdal importància la identificació dels àmbits estratègics de l'acció política, i el consens amb tots els actors de les actuacions a desenvolupar, així com la necessària planificació per executar les polítiques amb efectivitat. Aquesta manera de governar s'ha mostrat encertada sectorialment i territorialment, malgrat que el soroll que provoca, entre d'altres, la constant tibantor de les relacions Catalunya-Espanya, en difuminin les seves virtuts.

Insisteixo que he intentat esbossar no tant una relació exhaustiva de l'acció de govern, sinó el relat d'una etapa nova en què s'han aplegat moltes energies per la construcció d'un futur ambiciós. És cert que hem patit diverses adversitats: davallada de recursos econòmics, certa hostilitat d'alguns grups mediàtics barcelonins que veuen a aquest govern com un "intrús il·legítim del poder", calamitats naturals, però també hem comès errors. Quan convé cal ser autocrítics. Per exemple, desgraciadament no hem estat capaços de generar les eines necessàries, que al meu parer han de ser legislatives, per resoldre aquest esclavatge del segle XXI que és la prostitució a les carreteres de les nostres comarques. De l'altra, també assumeixo no haver gestionat prou adequadament alguns episodis com el de la gran nevada del 8 de març.

Però s'ha fet molta feina i la feina feta s'ha fet escoltant, descentralitzant i treballant lleialment amb les altres institucions. La planificació està feta i consensuada. Les grans inversions estan traçades i moltes d'elles en curs d'execució o amb finançament aprovat. L'obra de govern ha generat potencialitats que no disposàvem fa tan sols quatre anys. I hem diagnosticat i sovint resolt bona part de les nostres tradicionals mancances estratègiques.

Ara cal continuar treballant de valent per a la construcció del nostre futur col·lectiu. Cal que afrontem els grans temes de futur de les nostres comarques amb ambició i sense deixar-nos endur pel pessimisme ambiental que de vegades acaba desmobilitzant el millor de tots nosaltres.

Ja he apuntat alguns d'aquests reptes pel demà, com el desplegament de l'espai català transfronterer, la implantació de les energies renovables o la generalització de l'atenció a totes les persones dependents. Deixeu-me esmentar però abans d'acabar quatre línies més de treball futur:

Cal seguir apostant per l'excel·lència de les nostres empreses, per una economia gironina amb més cooperació interna i capacitat exportadora.

Cal completar els reptes de la mobilitat, posant en funcionament les noves vies en execució i integrant a l'ATM les rodalies ferroviàries amb una gestió de proximitat. I crear les sinèrgies que relliguin el Port de Palamós i l'aeroport.

Cal també potenciar el turisme de marca, incorporant altres elements en la promoció fins ara poc explotats, com el nostre patrimoni arquitectònic romànic molt present a la segona línia de la Costa Brava o els actius que incorpora el nou Parc Natural del Montgrí, les Medes i el Baix Ter.

Cal afrontar el debat de la sostenibilitat del mapa municipal gironí, amb més de la meitat dels nostres 221 municipis que no arriben als 800 habitants, i amb greus problemes de finançament.

Són alguns exemples que dibuixen el camí a seguir els propers anys. Per avançar en aquesta direcció, sota els principis de responsabilitat, generositat, talent i creativitat, reitero una vegada més el meu compromís de treballar, colze a colze amb totes les institucions i entitats, en benefici dels ciutadans i ciutadanes de les comarques de Girona.

Moltes gràcies a tots i a totes per la vostra atenció.